

Film om andra världskriget: "Värmland i frontlinjen"

PUBLICERAD: 2021-04-01

 Carl Edlom

De turbulenta krigsåren på Krigsflygfält 16 på Brattforsheden ska skildras i en film. Här några scener från en tidigare filminspelning på platsen. Foto: Stiftelsen Armé-, marin- och flygfilm

Under krigsåren 1939-1945 anlades ett fyrtiotal krigsflygfält i Sverige. Ett av de som kom att få störst betydelse var nummer 16 på värmländska Brattforsheden. Nu uppmärksammas flygfältet i en film.

– Vi ska berätta för allmänheten vad som hände på den här platsen under krigsåren, berättar Fredrik Clerkestam.

Krigsflygfält 16 ligger på Brattforsheden någon mil utanför Molkom och fem mil norr om Karlstad.

– Det var en hemlig flygbas som var i drift under krigsåren, berättar Fredrik Clerkestam som är ordförande i stiftelsen Krigsflygfält 16.

– Här finns en stor mängd intressant historia. Det vill vi tillgängliggöra för en bred publik genom att göra en filmatisering av ett hemligt flygspaningsuppdrag mot norska gränsen.

Arbetet med flygfältet inleddes 1939 och stod klart sommaren 1940. 2003 blev krigsflygfältet kulturresevat.

– Vi vet att de här flyguppdragen ägde rum. Det finns ungefär 8000 originalhandlingar i krigsarkivet från den här tiden som vi under tio års tid har forskat i.

Flygfältet på Brattforsheden kom att få större betydelse än beräknat när Tyskland invaderade Norge. Foto: Stiftelsen Armé-, marin- och flygfilm

"Flydde för sina liv"

Från början var flygfältet tänkt som en bakre front, en grupperingsplats för det svenska försvaret i händelse av ett anfall mot Stockholm.

– Men när Tyskland invaderade Norge hamnade Värmland och Krigsflygfält 16 i frontlinjen. Hela perspektivet ändrades, säger Fredrik Clerkestam.

– Kopplat till den situation som uppstod i Värmland är den flyktingström som följde. Människor flydde för sina liv över gränsen – många sköts eller blev tillfångatagna.

– När Tyskland anföll gick ett stort antal norska militärer över gränsen och stannade i området runt Filipstad under en lång tid. Det var ett par tusen personer.

Det finns mycket att berätta kring de här turbulenta åren. Fredrik Clerkestam trycker extra på vikten av att levandegöra historien för vår nutid.

– Det som hände mellan 39-45 har en bärighet i vår samtid. Vi ser betydelsen av beredskap. Samhället behöver stå rustat för olika typer av kriser. I dag är det pandemi, men vi ser också ett ökat militärt hot i vår omvärld. När man läser de historiska handlingarna tydliggörs många stora likheter med vår tid. Parallellerna är fler än vad de flesta av oss tror.

Fredrik Clerkestam, ordförande i stiftelsen Krigsflygfält 16. Foto: Göran Persson

VR-teknik

Filmen kommer att spelas in med VR-teknik (Virtuell verklighet) som gör det möjligt för tittaren att följa handlingen i ett 360-perspektiv. Upplevelsen kan liknas vid den i ett dataspel.

- I filmen används bland annat ett 70 år gammalt Saab B17-plan. Det var den typen av bombplan som användes, det hade en lucka för en kamera undertill som tog bilder längs med den norska gränsen. Med teknikens hjälp vill vi sätta tittaren i centrum för det som händer. Tittaren kan se sig omkring i 360 grader.

Greppet hoppas Fredrik Clerkestam ska locka yngre människor.

- Vi vill pedagogiskt använda modern teknik för att förklara historiska skeenden på ett intressant sätt.

Filmprojektet finansieras av EU och nu letar produktionen efter skådespelare och statister till filmen som är tänkt att bli en kortfilm. I september ska inspelningarna inledas.

- I maj börjar vi kostymutprovningen och sedan blir det tre inspelningsdagar i september.

Produktionsbolaget Solaris Filmproduktion gör filmen, regissör är Jesper Wachtmeister. Filmen beräknas vara klar för visning i november.